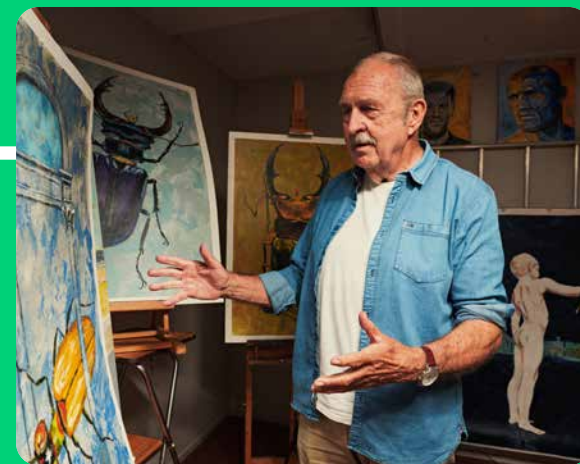

Museum Plus Bus na vijftien jaar niet meer weg te denken

Jaarverslag 2023

Museum Plus Bus

Museum Plus Bus na vijftien jaar niet meer weg te denken

Het afgelopen jaar stond in het teken van het vijftienjarig jubileum van de Museum Plus Bus. Het initiatief van een zevental musea in 2008 is inmiddels uitgegroeid tot een niet meer weg te denken factor in de wereld van musea, zorg en ouderen. Dankzij de Museum Plus Bus maken senioren kennis met kunst en cultuur, ofwel in het museum ofwel in hun eigen woonzorgcentrum.

Sinds 2008 bracht de Museum Plus Bus maar liefst ruim 185.000 senioren naar het museum. Sinds enkele jaren brengt een veel kleiner busje elke week een set replica's van museale topwerken naar verzorgingshuizen overal in het land. Deze reizende expositie ontstond noodgedwongen tijdens de coronacrisis, maar bleek zo goed aan te slaan dat Topstukken on Tour inmiddels een volwaardige activiteit is geworden naast de vertrouwde busrit. De Museum Plus Bus staat met twee benen stevig op de grond.

Wij kijken terug op een topdag. Zeg maar een met een gouden randje. Dank voor alles en de perfecte verzorging.

Deelnemer KBO Breda Zuid

Tijdens ons jubileumjaar werden we verblijd met een cheque van één miljoen euro van de VriendenLoterij, speciaal voor doorontwikkeling van Topstukken on Tour. We zijn enorm blij met deze extra steun, bovenop de jaarlijkse bijdrage die we van de VriendenLoterij ontvangen. Dankzij die steun konden wij de afgelopen jaren uitgroeien tot een stabiele organisatie die de projectfase inmiddels wel voorbij is.

In dit verslag leest u wat we in 2023 allemaal deden. We reden bijna driehonderd keer met de Museum Plus Bus vol ouderen naar het museum. We maakten plannen om via Topstukken on Tour nóg meer senioren met kunst en cultuur in aanraking te brengen. We ronden de succesvolle samenwerking met stichting Vier het Leven af. En ondertussen vierden we op gezette momenten dat de Museum Plus Bus vijftien jaar bestaat.

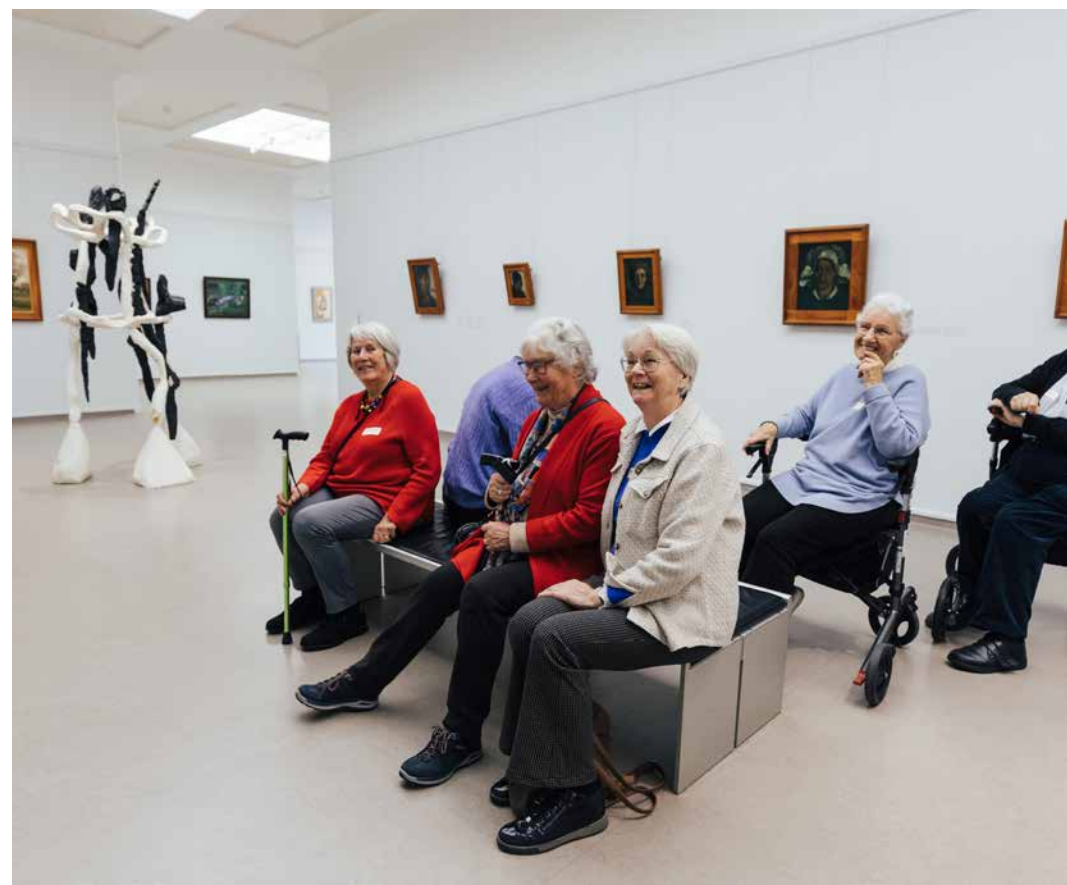
Geoliede machine

In de afgelopen vijftien jaar is de Museum Plus Bus een goed geoliede machine geworden. De belangstelling van ouderen is steevast heel groot, de musea in Nederland werken graag mee en de organisatie van de honderden ritten per jaar staat als een huis. Het mooie initiatief dat zeven grotere musea in 2008 namen, heeft op alle fronten goed uitpakkt.

De museumdirecteuren misten destijds onder het publiek de minder mobiele senioren en wilden daar verandering in brengen. Kunstbeleving is immers onmisbaar voor mensen van alle leeftijden. Ze bedachten een bijzondere manier om de senioren te verleiden om wél naar het museum te komen. Met de onmisbare financiële steun van een voorloper van de VriendenLoterij werd dat de Museum Plus Bus.

Sindsdien maakte de Museum Plus Bus maar liefst 4.315 ritten. Ruim 185.000 ouderen stapten in en kwamen zo in aanraking met kunst en cultuur. De deelnemers krijgen een geheel verzorgde trip aangeboden naar een boeiende culturele bestemming, samen met anderen. Ze hoeven alleen maar in te stappen. De buschauffeur brengt ze naar het museum, een gastvrouw of -heer vangt ze aldaar op en een gids van het museum toont ze de schatten uit de collectie. Tussendoor genieten de senioren van koffie en een lunch.

Het is niet zo wonderlijk dat de reacties al sinds 2008 steeds enthousiast zijn. Wie wil niet op zo'n prettige manier een dag gezellig op stap? Voor velen is de busreis al een belevenis. De gesprekken in de bus, bij de koffie en tijdens de lunch zijn sociaal van groot belang. En de kennismaking met de kunst – hernieuwd of voor het eerst – verbreedt een ieders horizon. “Wat wil je nog meer? Ik heb echt een vakantiedag gehad”, liet een van de deelnemers weten. “Ik kan er weer even tegenaan.”

Touringcarchauffeur aan het woord

De dag van hun leven

Frits Rusch (66) uit Amsterdam, in dienst bij Van Fraassen Traveling, is sinds enkele jaren vaste touringcarchauffeur van de Museum Plus Bus. Door ziekte van zijn collega Jorine Roelofsen nam hij in 2023 de meeste ritten voor zijn rekening.

Frits: “Het is heel leuk om met oudere mensen op stap te gaan. Als ik ze ’s ochtends ophaal, is het in eerste instantie nog een beetje rustig in de bus. De mensen moeten nog wat aan elkaar wennen. Maar als ze eenmaal bij het museum zijn geweest, hebben ze de dag van hun leven gehad. De mensen zijn helemaal opgeleefd.

Ik heb lang gewerkt in de ouderenzorg, bij een grote zorgstichting in Amsterdam. Ik was financieel medewerker en kwam vaak in verzorgingshuizen. Door bezuinigingen raakte ik dat werk kwijt, waarna ik een paar jaar bij een woningstichting werkte, tot corona kwam en ze ook daar gingen bezuinigen. Precies in die tijd kreeg ik ook weer contact met de Museum Plus Bus.

In het verleden viel ik af en toe in als chauffeur op de Museum Plus Bus, eigenlijk al vanaf het begin in 2008. Ik had alle papieren voor touringcarchauffeur en reisleider en combineerde die ritjes met mijn werk bij de zorginstelling. Inmiddels ben ik vaste chauffeur, en dat bevalt me goed. Maar het is ook hard werken. Een dag van te voren bereid ik me al een beetje voor. Ik weet onderhand natuurlijk wel waar alle musea liggen, maar je weet maar nooit wat er onderweg allemaal kan gebeuren. Dus kijk ik of er wegwerkzaamheden zijn, hoe de verkeerssituatie is rond het opstappunt en of het museum goed bereikbaar is. Ik heb ook altijd even contact met de gastvrouw of -heer.

Als ik aan kom rijden, moet ik zodanig parkeren dat de mensen makkelijk kunnen instappen. Het instappen zelf is geen probleem, want ik kan de bus verlagen. Er kunnen veel rollators en rolstoelen onder in de bus, mits ze ingeklapt zijn. Als het nodig is, kunnen mensen gebruik maken van de lift. Bij het instappen zijn de meesten nog een beetje afwachtend. Sommige mensen vinden het zelfs een beetje spannend.

Als we eenmaal rijden, vertel ik de mensen wat er gaat gebeuren. Dat vinden ze prettig. Ik zorg er altijd voor dat we ruim de tijd hebben, met oog op mogelijke files. Daarom rijd ik het liefst naar het noorden, naar het Fries Museum of het Drents Museum. Dan kunnen we lekker door blijven rijden. In de Randstad weet je nooit wat je aantreft op de weg. Voor de mensen in de bus is een file geen probleem. Volgens mij vinden ze het voor mij vervelender dan voor zichzelf.

Als we bij het museum zijn, staat de gastvrouw of -heer te wachten. Ondertussen zorg ik ervoor dat het rollend materieel weer uitgeladen wordt. De meeste mensen zijn redelijk mobiel, gelukkig. Maar soms heb je van die dagen dat er veel rolstoelen en rollators zijn en mensen alleen met de lift de bus in- en uit kunnen. Laatst had ik de hele week zulke intensieve groepen. Dat is behoorlijk pittig hoor.”

WUDER
KUMMER

WICHER
DE
WERELD-
REIZIGER

WICHER
THE
EXPLORER

Esti Jerezu,
Wildlife
Kubernet

Driehonderd ritten

Ook in 2023 was de animo voor de Museum Plus Bus weer groot. We kregen ongeveer 1.100 aanvragen van groepen (van bijvoorbeeld De Zonnebloem, een ouderenbond of zorgcentrum) en moesten dus helaas vaak nee verkopen. Groepen die achter het net vissen, proberen we uiteraard in het volgende jaar wel in te plannen.

Bijna driehonderd keer (291) trok de Museum Plus Bus er in 2023 op uit. Bijna 10.500 ouderen stapten in. De bestemming was telkens één van de vijftien deelnemende musea. Sinds 2008 is het aantal musea gestaag gegroeid. Zij komen via de

Museum Plus Bus graag in aanraking met een almaar groeiende doelgroep. De musea die de bus aandoet, zijn tegenwoordig mooi verspreid over heel Nederland.

H'ART Museum in Amsterdam sloot in 2023 ook weer aan. De eerste keer dat de Museum Plus Bus stopte bij de voormalige Hermitage Amsterdam was op 6 februari 2023. Kort na de inval van Rusland in Oekraïne, een jaar eerder, sloot deze dependance van de Hermitage Sint-Petersburg tijdelijk de deuren. Na verbreking van de banden met het moedermuseum ging het Amsterdamse museum later onder een nieuwe naam verder.

Loyale medewerkers

Voor de uitvoering van het werk kunnen we een beroep doen op betrouwbare medewerkers. Naast de vaste buschauffeurs hebben we een stabiele poule van gastvrouwen en -heren, waarop we via Uitzendbureau 65plus een beroep kunnen doen. Het gaat om 35 mensen die zich enthousiast en met grote loyaliteit inzetten voor de Museum Plus Bus.

De gastvrouwen en -heren verwelkomen de senioren wanneer de Museum Plus Bus zich op de bestemming meldt en zijn de gedurende de dag voor de museumbezoekers een vast aanspreekpunt. Dat is prettig voor de ouderen. En de gastvrouwen en -heren doen het graag. “Het voelt echt als een cadeautje dat ik op deze manier kan blijven werken. Het geeft mij structuur en geluk”, zegt een van de gastvrouwen. Haar collega Veronique Sijrier is het daarmee van harte eens.

Gastvrouw aan het woord

Alles in goede banen

Veronique Sijrier (70) uit Ede is gastvrouw bij de Museum Plus Bus. Ze begeleidt de gasten die op bezoek gaan bij het Kröller-Müller Museum in Otterlo en het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem.

Veronique: “Als gastvrouwen en -heren zorgen wij ervoor dat tijdens het dagje uit alles in goede banen geleid wordt. We vangen de mensen op uit de bus en vertellen ze wat er allemaal gaat gebeuren. Aan het eind van de dag begeleiden we ze weer terug naar de bus. En tussendoor tijdens de lunch voeren we hele gesprekken, want aan tafel zit iedereen altijd gezellig te kletsen.

Ik heb 25 jaar bij DPG Media gewerkt, waar ik verantwoordelijk was voor de verkoop van abonnementen op straat. Ik heb dat systeem in 1999 helemaal vanaf nul opgezet, en sindsdien lopen er op allerlei plekken jongelui krantenabonnementen te verkopen. Ik werk daar nog steeds een aantal uur voor, maar wilde er graag wat bij doen. Op de site van Uitzendbureau

65plus zag ik op een gegeven moment dat de Museum Plus Bus een gastvrouw zocht, en dat leek me wel wat. Ik doe het nu bijna drie jaar, met veel plezier.

De mensen zijn altijd enthousiast, blij dat ze met de Museum Plus Bus mee mogen. Ze genieten van de gezelligheid, van de busrit en de lunch, en natuurlijk van de dingen die ze zien. Ik heb weleens een dag bij het Nederlands Openluchtmuseum meegemaakt, waarop het zeek van de regen. Maar iedereen had een poncho bij zich en ging gewoon naar buiten. Zelfs dan hoor je de mensen niet klagen.

Vanuit huis in Ede rijd ik 's morgens naar de locatie, en daar vang ik de mensen uit de Museum Plus Bus op. Van te voren heb ik de tickets al geregeld bij de kassa. Ik begeleid de mensen naar binnen, waar we eerst met z'n allen koffie drinken. Vervolgens nemen de mensen van het museum de groepjes mee voor de rondleiding. Ik loop meestal van het ene groepje naar het andere, sluit even aan, zodat ik kan zien of iedereen het naar de zin heeft.

Ook tijdens de lunch loop ik even de tafeltjes langs. Daar gaat het vaak uitgebreid over de schilderijen die de mensen gezien hebben. Ik herinner me een groep van een vereniging uit Eindhoven, een beetje gedistingeerde mannen waren het. Daar zaten mannen van 98 jaar bij. En het was zo ontzettend leuk om met ze te praten! Dan denk ik: jeeetje hoe is het mogelijk, dat die mensen nog zo vief door het museum wandelen? Aan de tafeltjes heb ik verteld dat 's middags iedereen kan

gaan en staan waar hij wil. Dan hoef ik niet te gaan schreeuwen, want de helft kan dat niet verstaan. De een zegt: ik blijf lekker zitten. De ander: ik ga naar buiten. Een derde wil nog eens het museum door. Rond half drie sta ik bij de uitgang op ze te wachten. Dan zie ik gaandeweg iedereen binnendruppelen en is het tellen geblazen. Soms missen we weleens iemand; die zit dan op de wc of loopt nog in het museum rond. Het is mooi werk, eigenlijk een heel simpele job. Je hoeft als gastvrouw alleen maar vriendelijk te zijn en open te staan voor mensen. Nou, zo moeilijk is dat niet. Het is leuk om elke keer nieuwe mensen te ontmoeten, uit andere streken. Daardoor is het werk heel afwisselend. Ik kom dus nooit moe thuis, en altijd met een goed gevoel.”

Afgeronde samenwerking

In 2023 ronden we de samenwerking met Vier het Leven af. De Museum Plus Bus maakte nog tien gezamenlijke ritten, met deelnemers uit de achterban van beide organisaties. De laatste rit ging op 6 december vanuit Amsterdam naar Den Bosch, voor een bezoek aan het Noordbrabants Museum. Daarmee kwam een eind aan een reeks van 380 gezamenlijke ritten, die begon op 3 juni 2019 met een tocht vanuit Graft-De Rijp naar het Rijksmuseum in Amsterdam.

De samenwerking was mogelijk gemaakt door een extra trekking van de VriendenLoterij. Met het toegezegde bedrag van 810.000 euro konden we samen met Vier het Leven in twee jaar tijd 340 extra gezamenlijke ritten met de Museum Plus Bus realiseren, zo was de gedachte. Daardoor kwamen wij makkelijker in contact met de zelfstandig wonende ouderen waarop Vier het Leven zich richt, terwijl deze stichting, die ouders en vrijwilligers aan elkaar koppelt om samen een cultureel uitje te beleven, meer toegang tot musea zou krijgen.

Door de coronacrisis duurde de samenwerking geen twee maar vijf jaar. Het aantal gezamenlijke ritten kwam uiteindelijk uit op 380. De krachtenbundeling was in praktisch opzicht soms ingewikkeld, omdat de twee organisaties er een heel andere manier van werken op na houden. “Logistiek gezien was het een heel gepuzzel om iedereen op de juiste tijd en plek in de bus te krijgen”, zegt Dieuwertje Tromp, projectcoördinator van de Museum Plus Bus.

ATELIER
COBRA

Positieve terugblik

Ondertussen blik ze positief terug. Dieuwertje: “Dankzij de samenwerking hebben we veel nieuwe mensen bij de Museum Plus Bus kunnen betrekken. Met zelfstandig wonende ouderen konden wij altijd lastig contact krijgen. Gezamenlijk optrekken lag dus erg voor de hand vanuit de gedachte: jullie hebben alleenwonende mensen, wij hebben een bus. Bovendien konden er zo nieuwe contacten ontstaan tussen mensen in de bus en kregen gasten van Vier het Leven misschien een ander beeld van groepen van de Zonnebloem of de KBO. Dat is absoluut gebeurd allemaal.”

Ook op andere manieren was er volgens haar volop sprake van kruisbestuiving. Zo werd bijvoorbeeld een vrijwilliger van Vier het Leven ook gastvrouw bij de Museum Plus Bus. Een deel van de tijdschriften TotZo! kwam terecht bij de achterban van Vier het Leven en ook bezochten vanuit deze organisatie sommige gasten de expositie Topstukken on Tour. “We zijn als organisaties meer buiten onze eigen kaders getreden en hebben laten zien dat we niet op een eilandje opereren.”

Daarbij speelde het gezamenlijke doel steeds een belangrijke rol. “We willen allebei zoveel mogelijk ouderen een mooie dag bezorgen. Het museum is daarvoor een prachtige plek. Daar wordt je wereld verbreed, verdiept. Je kunt natuurlijk ook naar de dierentuin, maar het museum is een feest voor de geest. Je hoort en ziet er altijd iets nieuws; opeens ontdek je een klein wormpje op een schilderij. Je geniet er samen met

anderen van, je hebt weer gespreksstof. En soms heeft de kunst zelfs iets troostrijks.”

De samenwerking heeft ook geleerd hoe ingewikkeld het kan zijn om werkelijk alle ouderen zo'n mooie beleving te bezorgen. “We weten nu hoeveel werk het kost, hoe gecompliceerd het is om thuiswonende ouderen te bereiken. Reden waarom we ons als Museum Plus Bus in de toekomst vooral op groepen blijven richten. Maar uiteraard staan de kleinere groepjes van Vier het Leven nu veel scherper op ons netvlies. Op incidentele basis gaan we daar zeker verder mee; voor het nieuwe jaar heb ik al meerdere groepen Vier het Leven ingepland.”

Topstukken on Tour

Bij elke ontmoeting met een groep gaat het om de vraag: waar krijg ik connectie met de ouderen?

Geja Broers

Museumdocent aan het woord

Een zoektocht naar verbinding

Geja Broers (66) is zzp'er in de cultuursector. Ze is onder meer in het Fries Museum museumdocent voor groepen van de Museum Plus Bus en museumdocent bij de reizende tentoonstelling Topstukken on Tour. Ze volgde de Kunst-academie, gaf les en had lange tijd haar eigen galerie.

Geja: “Een leven zonder kunst en cultuur kan ik me niet voorstellen. Ik vind het daarom heel leuk om oudere mensen daarover te vertellen. Sommigen smachten er echt naar. Dan hoor ik ze zeggen: ‘Leuk hoor de bingo, de mensen die dat organiseren bedoelen het goed, maar zo’n museumbezoek is wel even wat anders.’ Mensen zijn gretig: tell me more, tell me more! Het is natuurlijk ook heel zuur als je als oudere op een gegeven moment merkt dat je lichaam te beperkt is om die museumbeleving zelf op te zoeken. Dan is het fijn als je naar het museum toegebracht wordt of dat de kunstwerken naar je toegebracht worden, zoals bij Topstukken on Tour het geval is. Elke keer voel ik opnieuw dat mensen dat enorm waarderen.

Het museumbezoek is echt een uitje voor ze. De ene groep is anders dan de andere, maar over het algemeen staat het erfgoed hoog genoteerd bij ze, dus alle spullen die wat ouder zijn, zoals het zwaard van Grutte Pier of de inrichting van de Hindeloper kamer. Hoe moderner, hoe minder interessant. Maar ik laat ze ook altijd nieuwe dingen zien, waar ze in eerste instantie niet veel aan vinden.

Zo gaat het ook bij de lezingen voor Topstukken on Tour op locatie in woonzorgcentra. Daar zit meestal één schilderij bij dat minder aanspreekt, en bijna altijd is dat een modern werk. Daar gaan we dan over in gesprek. Iedereen heeft natuurlijk zijn of haar eigen smaak, maar het is ook zo dat kunst leuker wordt als je er meer van afweet. Het mooie is dat ouderen er in dit geval met de neus bovenop zitten. En dat ze niet door het museum hoeven te lopen, maar lekker op hun gemak op een stoel zitten.

Bij elke ontmoeting met een groep gaat het om de vraag: waar krijg ik connectie met de ouderen? Die zoektocht naar de verbinding vind ik heel interessant. De ene groep reageert anders dan de andere, dus het proces verloopt elke keer verschillend. Soms ontstaat de connectie vanzelf, soms is het echt zoeken. Maar elke keer als de connectie ontstaat, is dat heerlijk. Kunst is zo geschikt om met elkaar in contact te komen, omdat het daarbij draait om beleving. Wat is er nou belangrijker in het leven dan dat? Kunst en cultuur voegen veel toe in het

bestaan van oudere mensen. Ik denk dat ze er in het verleden vaak iets mee gehad hebben. En dan opeens krijgen ze er een extra portie van. Alsof iemand je na jaren weer een lekker taartje voorzet dat je zelden meer krijgt en je opeens weer weet: ooh wat lekker!”

Het was een inspirerende ochtend waarbij de bewoners volop hebben genoten van de verhalen en geheimen achter de welbekende schilderijen.

Medewerker ZuidOostZorg locatie Neibertilla

Reizende expositie

Ook de organisatie van Topstukken on Tour loopt steeds beter gestroomlijnd. De reizende expositie langs verzorgingshuizen ontstond in 2020, in het eerste jaar van de coronacrisis. Het idee was uit nood geboren – de musea gingen immers dicht – maar bleek zo aan te slaan dat we er sindsdien met volle overtuiging mee zijn doorgedaan. Waarom? Misschien zegt een uitspraak van een bewoner van een verzorgingshuis genoeg: “Ik heb niet veel gelegenheid om naar een museum te gaan, dus is het geweldig dat er een paar naar mij toe komen.”

Topstukken on Tour was in 2023 te zien in 93 verzorgingshuizen en verpleeghuizen in Nederland. Daarmee bereikten we ruim 10.000 bewoners. Daarnaast bekeken natuurlijk ook medewerkers, vrijwilligers, familieleden en andere voorbijgangers in de tehuizen de replica's van bekende kunstwerken. De schilderijen zijn 'in het echt' te zien in onze deelnemende musea. De replica's op grote panelen (1,40 × 1,75 meter) zijn nauwelijks van echt te onderscheiden. Mensen kunnen er met hun neus bovenop staan. En als ze werken aanraken, is dat ook geen probleem.

De woonzorgcentra organiseren steeds vaker zelf allerlei dagbestedingsactiviteiten rond de expositie. Los daarvan kunnen zij altijd rekenen op een bezoek van een museumdocent, die met de bewoners in gesprek gaat over de tentoongestelde werken. Dat blijkt vaak het hoogtepunt te zijn in de twee weken dat kunstwerken in het tehuis te zien zijn. In een open en creatieve sfeer komt er bij bewoners van alles los. Vaak gaan ze daarna zelf ook nog creatief aan de slag.

We beschikken over vier sets van verschillende reproducties, dus Topstukken on Tour is altijd op vier plaatsen in Nederland tegelijk te zien. En overal maakt de tentoonstelling veel los. “Het is mooi om te zien hoe kunst mensen, elke keer weer, met elkaar verbindt en zorgt voor een heerlijk gesprek”, zo luidt een reactie uit Heerlen. En vanuit Eelde klinkt het enthousiast: “De kunstwerken riepen gevoelens en herkenning van vroeger op en brachten de mensen terug in de tijd.”

De laatste dag werd afgesloten met een fotoshoot. Het Rijksmuseum in Amsterdam moet toch vreselijk jaloers zijn dat zij deze Oude Meesters niet in hun bezit hebben? Huize Coriovallum is in elk geval heel erg trots om deze top juweeltjes in huis te hebben. Wat een kostbaar bezit. Toch niet van echt te onderscheiden?

Medewerker Delphinium locatie Coriovallum

Kunstenaar aan het woord

In het magazine Totzo! lichten we de beroemdste topstukken uit onze deelnemende musea uit. Maar kunst hangt natuurlijk niet alleen in musea. In ateliers en knutselkamers door heel Nederland worden tekeningen, schilderijen en beeldhouwwerken gemaakt. Wij gingen op pad om vier kunstenaars op te zoeken en hen allerlei vragen te stellen. Wanneer zijn ze begonnen met schilderen? Wat betekent creatief bezig zijn voor hen? En wat is het verhaal achter hun kunstwerken?

Arie Loos (84) is al zijn hele leven bezig met tekenen, schilderen en beeldhouwen. Hij woont met zijn vrouw Leni in Zandvoort, aan de rand van de duinen. Hun appartement staat vol met werk in allerlei verschillende stijlen, gemaakt door Arie.

‘Ik kan me niet herinneren wanneer ik begonnen ben. Ik heb het altijd gedaan. Ik heb taalblindheid, daar was in die tijd niks voor.

Op school zeiden ze: ga maar achterin de klas zitten tekenen. Ik schilder naar mijn eigen gevoel, want ik ben nog een beetje kleurenblind ook. Ik kan rood en groen niet uit elkaar houden. Dan zegt m’n vrouw: je hebt de verkeerde kleur gebruikt. Dat krijg je dan. Ik kan natuurlijk wel op de tube lezen welke kleur het is. Maar soms ben je zo druk bezig, dan heb je daar geen zin in. Als een tekening af is, is hij af. Het liefst maak ik ook m’n schilderdingen meteen af. Of iemand anders het mooi vindt kan me niet schelen. Soms vind ik het zelf niet eens meer mooi. Door naar het volgende.’

Hoge waardering

In 2022 lieten we onafhankelijk marktonderzoeksbureau Ruigrok onderzoek doen naar de impact van Topstukken on Tour en naar het daaraan gekoppelde kunstmagazine TotZo! De uitkomsten publiceerden we in een apart rapport, dat ook centraal stond op een kennismiddag in januari 2023 in het Rijksmuseum in Amsterdam. De uitkomsten van het onderzoek overtroffen onze verwachtingen. Topstukken on Tour wordt hoog gewaardeerd. De bewoners geven de expositie gemiddeld een 8,1, Zij zijn gemiddeld 80 jaar oud. Van hen zegt 81% geïnteresseerd te zijn in kunst. Voor drie op de vijf bewoners (59%) is die interesse toegenomen door Topstukken on Tour. Verreweg de meesten (86%) zouden graag nog een extra activiteit rond de expositie georganiseerd zien. Een derde van de bewoners (34%) geeft aan dat ze door de tentoonstelling nieuwe mensen heeft ontmoet.

Ook de medewerkers geven Topstukken een hoge waardering: 7,9. Van hen zou driekwart (77%) graag nog eens een keer Topstukken on Tour op hun locatie organiseren. Bijna alle medewerkers (92%) hebben het idee dat de bewoners hebben genoten van de expositie. Het merendeel (80%) heeft met de bewoners gesproken over Topstukken on Tour. Een wat kleinere groep (45%) heeft naar aanleiding van de expositie zelf ook nog activiteiten georganiseerd.

Zo blijkt Topstukken on Tour op allerlei manieren kwetsbare ouderen op een laagdrempelige en toegankelijke manier te prikkelen en te inspireren. De expositie is een uitkomst voor mensen die zelf niet meer naar het museum kunnen. Iedereen geniet ervan. De reizende tentoonstelling stimuleert bewoners om met elkaar in gesprek te gaan, met elkaar, maar ook met medewerkers, familie en vrienden. Er ontstaan ook nieuwe contacten door.

Daarbij komt dat Topstukken on Tour de interesse in kunst en cultuur voedt, en ook het verlangen om zelf (weer) eens naar het museum te gaan. Een groot deel van de bewoners zou ook graag een keer met de Museum Plus Bus op stap te willen gaan, maar kan dit jammer genoeg fysiek niet opbrengen.

Feestelijke kennismiddag

De kennismiddag in januari was tegelijk een mooi moment voor de aftrap van het vijftienjarig jubileum van de Museum Plus Bus. Het werd dus een feestelijke bijeenkomst. De 94-jarige mevrouw Heddes kreeg het eerste exemplaar van het onderzoek van Ruigrok overhandigd. Zij is een van de inmiddels 36.500 bewoners die genoten van Topstukken on Tour.

De zaal zat vol met mensen uit de wereld van zorg en kunst en cultuur. Na de presentatie gingen zij met elkaar in gesprek over het onderzoek en over de vraag hoe kunst en zorg nog beter op elkaar betrokken kunnen worden. “Samen kunnen we ervoor zorgen dat de kunst die we mogen beheren op een optimale manier kan worden beleefd, in het museum of thuis, met elkaar,” zei Hendrikje Crebolder, voormalig voorzitter van de Museum Plus Bus.

Een van de suggesties was om met ouderen zelf in gesprek te gaan over verdere ontwikkeling en verbetering van onze activiteiten. Die tip hebben we aan het eind van die maand direct ter harte genomen, in samenwerking met de Toekomstfabriek en Vintage Society. Tijdens Topstukken on Tour in woonzorgcentrum Kastanjehof in Amsterdam plaatsten we een grote tafel tussen de kunstwerken, waar tijdens meerdere sessie verschillende ouderen aanschoven. Sommigen van hen waren eerder met de Museum Plus Bus op stap geweest, anderen hadden genoten van kunst in huis. De gesprekken leverden veel zinnige informatie op waarmee we aan de slag konden.

Gezamenlijke doorontwikkeling

In co-creatie met ouderen werken we inmiddels aan de samenstelling van vier nieuwe sets reproducties voor Topstukken on Tour, waarmee we in 2024 'de boer op' gaan. Wat spreekt hen zelf het meest aan? Klassieke en herkenbare werken vallen vaak het best in de smaak, maar tegelijk willen we ook kunst aanbieden die iemands horizon kan verbreden. Voor elk wat wils dus, maar ook uitdagend genoeg.

Daarbij gaan we meer rekening houden met regionale kunstwerken. Die spreken enorm tot de verbeelding, zo horen we ook van ouderen die met de Museum Plus Bus op stap zijn geweest. De bruidsklompjes uit het Fries Museum en de bloedkoralen ketting uit het Zeeuws Museum roepen bij hen

steevast herinneringen en allerlei verhalen op. Daar kan – met alle respect – een abstract werk niet tegenop.

Om meer plaats te maken voor kunst kwamen we op het simpele – maar toch niet eerder bedachte – idee om ook de achterkant van de panelen te gebruiken. Daarop kunnen we bijvoorbeeld een detail uitlichten of een regionaal kunstwerk tonen. Bovendien vergroten we het bereik van Topstukken on Tour door familie en andere bezoekers er meer bij te betrekken. Dat kan met prikkelende vragen of opdrachten, waarvoor we nu toolkits ontwikkelen. Dat leidt weer eens tot andere gespreksonderwerpen dan het weer of de maaltijd van gisteren.

Kunstenaar aan het woord

‘Ik maak nooit een schilderij dat geen relatie heeft met wat ik zelf denk of waar ik zelf mee bezig ben. Het gaat om het proces.’

Jan Wagemakers (77) groeide op in een Brabants gezin vol creativiteit en werkte jaren in het onderwijs. Na een hersenbloeding, gevolgd door een revalidatietraject, leeft hij zich nu uit in NAH Zorgatelier Buiten in Esbeek, Noord-Brabant.

‘Tekenen, dingen maken, dat was altijd een hobby. Het was niet: dit moet ik worden. Toen ik een tijdje in het openbaar onderwijs directeur was geweest ben ik een keer heel goed ziek geweest. En toen zei die man in het ziekenhuis: weet je wat jij moet doen, je moet potverdikkeme niet altijd zitten werken. Je moet ook tekenen. Dus toen ben ik weer opnieuw begonnen, als vrijetijdsding.

Naast tekenen en schilderen ben ik ook veel bezig met beeldhouwen. Kijk, schilderen is het tegenovergestelde van beeldhouwen, vind ik. Bij schilderen ben je vrij. Bij beeldhouwen heb je een stuk steen, en dan moet je die steen volgen. Je moet

onderzoeken hoe die steen werkt. En dan vormt zich vanzelf een beeld dat je kunt maken met die steen. Dat kan niet met een andere steen. Dat kan alleen met die steen. Alles wat ik tegenkom, en meemaak, en vooral als het indruk op me maakt, dat moet ik ergens kwijt. Ik had op televisie beelden gezien van graven in Oekraïne, dat waren dan zwarte plastic zakken op de grond. En in het schilderij dat ik daarover gemaakt heb, zie je dat de vissen boven zwemmen, en het licht zit eronder. Het zit allemaal anders dan het eigenlijk moet. De wereld staat op z'n kop.

Ik maak nooit een schilderij dat geen relatie heeft met wat ik zelf denk of waar ik zelf mee bezig ben. Het gaat om het proces. Voor mij is het ermee bezig zijn belangrijker, eerlijk is eerlijk, dan dat er prachtige schilderijen uitkomen. Die zijn er genoeg gemaakt in de wereld.’

Welkome cheque

De doorontwikkeling van Topstukken on Tour kreeg op Nationale Ouderendag een gigantische duw in de rug dankzij de cheque van één miljoen euro die we speciaal voor dit doel van de VriendenLoterij mochten ontvangen. Dat gebeurde op 6 oktober tijdens een bezoek van een Oldenzaalse groep van de Zonnebloem aan De Museumfabriek in Enschede.

“De VriendenLoterij viert wat het leven mooi maakt, waaronder onze rijke kunst en cultuur,” zei directeur Jonne Arnoldussen van de VriendenLoterij bij die feestelijke gelegenheid.

“Het is dan ook fantastisch dat we, dankzij onze deelnemers, het Nederlandse cultureel erfgoed ook toegankelijk kunnen maken voor ouderen die niet meer makkelijk zelf naar musea kunnen.”

De cheque was een onverwachte kers op de verjaardagstaart. Kort daarvoor hadden de mensen van De Zonnebloem uit Oldenzaal het vijftienjarig jubileum van de Museum Plus Bus al opgeluisterd met een ‘Lang zal ze leven’. Daarna kreeg een van hen, mevrouw Fieny Weegerink (81), het eerste exemplaar uitgereikt van het vijfde nummer van ons kunstmagazine Totzo!

Kleurrijke editie Totzo!

De vijfde editie van Totzo! verscheen in een oplage van 40.000 exemplaren. Net als vorige keren kregen ouderen in heel Nederland het blad via vrijwilligers thuisbezorgd, soms met een (kerst)presentje erbij. In sommige gevallen gebeurde dat tijdens een gezellige middag. We ontwikkelden Totzo! bij de expositie Topstukken on Tour, maar het magazine is ook voor een breder publiek interessant. In Totzo! belichten we elke keer beroemde topstukken uit de collectie van onze deelnemers. De musea zelf stellen daarvoor informatie beschikbaar. Voor het vijfde nummer selecteerden zij vooral kleurrijke en feestelijke werken, om zo een bijdrage aan ons vijftienjarig jubileum te leveren. “Indrukwekkend en inspirerend. Eenvoudig en direct”, liet een lezer van 91 jaar weten. “Ik heb verschillende schilderijen uit het tijdschrift nagetekend.” Zo zijn er meer mensen die door het tijdschrift zelf aan de slag gaan. Geregeld krijgen we daarvan fraaie foto's toegestuurd. In het vijfde nummer laten we daarom vier ouderen aan het woord die zelf het kunstenaarspad op gingen. Onder hen Hans Kuipers (78), die na zijn pensionering een opleiding aan een kunstacademie in België volgde. Hij moedigt de lezers aan tot creativiteit: “Je hoeft de lat niet hoog te leggen. Begin maar eens!” De kunstwerken in Totzo! gaan vergezeld van inspirerende teksten en creatieve opdrachten. Waarom tekent u de planten op uw balkon niet eens na? Of: schrijf eens een limerick. Lezers waarderen het blad enorm. In het lezersonderzoek van marktonderzoeksbureau Ruigrok gaven ze Totzo! als rapportcijfer een 8,6.

Maatschappelijke initiatieven

De Museum Plus Bus laat zich bij allerlei maatschappelijke initiatieven niet onbetuigd. Zo lieten we in de Week van de Toegankelijkheid van ons horen en deden we weer mee aan de Week tegen de Eenzaamheid. Ook leverden we onze bijdrage aan het maatschappelijk netwerk van de Nationale Denktank. Tijdens de achttiende editie van de Nationale Denktank zetten twintig jonge denkers en doeners hun tanden in het thema ‘Betekenisvol ouder worden’. De hoofdvraag was: hoe kunnen ouderen in de vergrijzingsgolf betekenisvol ouder worden en hoe ziet een inclusieve samenleving voor ouderen eruit? De afgelopen vijftien jaar heeft de Museum Plus Bus daar een geheel eigen invulling aan gegeven. Het was dus niet zo’n vreemde gedachte dat twee deelnemers van de Nationale Denktank (Annemiek van der Hoek en Eva van de Sande) een dag wilden meelopen tijdens een bezoek van de Museum Plus Bus aan het Cobra Museum in Amstelveen. Ze spraken met ouderen over zingeving. Later keken ze ook mee bij Topstukken on Tour.

Kunstenaar aan het woord

Hans Kuipers (78) volgde na zijn pensioen een opleiding aan een kunstacademie in België. Hij werkt in Atelier Nuenen, vlakbij Eindhoven. Voor 2024 zijn er plannen voor een grote expositie van zijn werk, in De Haan aan de Belgische kust.

‘Ik ben rond m’n twintigste geïnteresseerd geraakt in kunst, via iemand die ik kende uit militaire dienst. We gingen naar een tentoonstelling van Lucio Fontana, een abstracte schilder. Ik vond het vreselijk. Maar ik ben nog een paar keer mee geweest naar expositie’s, en op een gegeven moment pakt het je. Een paar maanden na mijn pensioen was het vakantiegevoel weg en dacht ik: is dit het? Een vriendin van mij deed de kunstacademie, en nou, dat ben ik gaan doen. Een gedegen opleiding: kleurenleer, perspectief, verfbehandeling, tekenen en vooral schilderen. Fantastisch! Als mensen werk kopen vind ik dat leuk, maar dat ze er iets voor over hebben, dat het ze iets doet, dat vind ik het fijnste. Wat zou ik een beginner adviseren? Je hoeft niet gelijk de lat hoog te leggen. Begin maar eens. En vooral: als je een vel papier hebt, ga niet in het hoekje friemelen. Gebruik dat papier. Niet bang zijn.’

‘Je hoeft niet gelijk de lat hoog te leggen. Begin maar eens’

Bijzondere activiteiten

Topstukken on Tour leidt geregeld tot mooie plaatselijke initiatieven die we hier niet onvermeld willen laten. Zo organiseerde dagbestedingscoach Berthilde van de Kolk van Polderburen, een locatie van Zorggroep Almere, een kunstweek rond onze reizende expositie. Tijdens de week zette zij bewoners, medewerkers en familieleden als levend kunstwerk op de foto. Het resultaat was ontroerend, de mensen raakten er niet op uitgekeken .

Ook bijzonder: tijdens de Nationale Museumweek in april voeren twee exposities van Topstukken on Tour mee op MPS de Zonnebloem. Tijdens de week konden zeventig gasten genieten van museale activiteiten aan boord. Museumdocent Karin Straathof bezocht het schip voor uitleg bij de tentoon-gestelde werken. Daarnaast waren er activiteiten van onze partners Zuiderzeemuseum, Van Gogh Museum en Rijksmuseum Amsterdam.

Geregelde media-aandacht

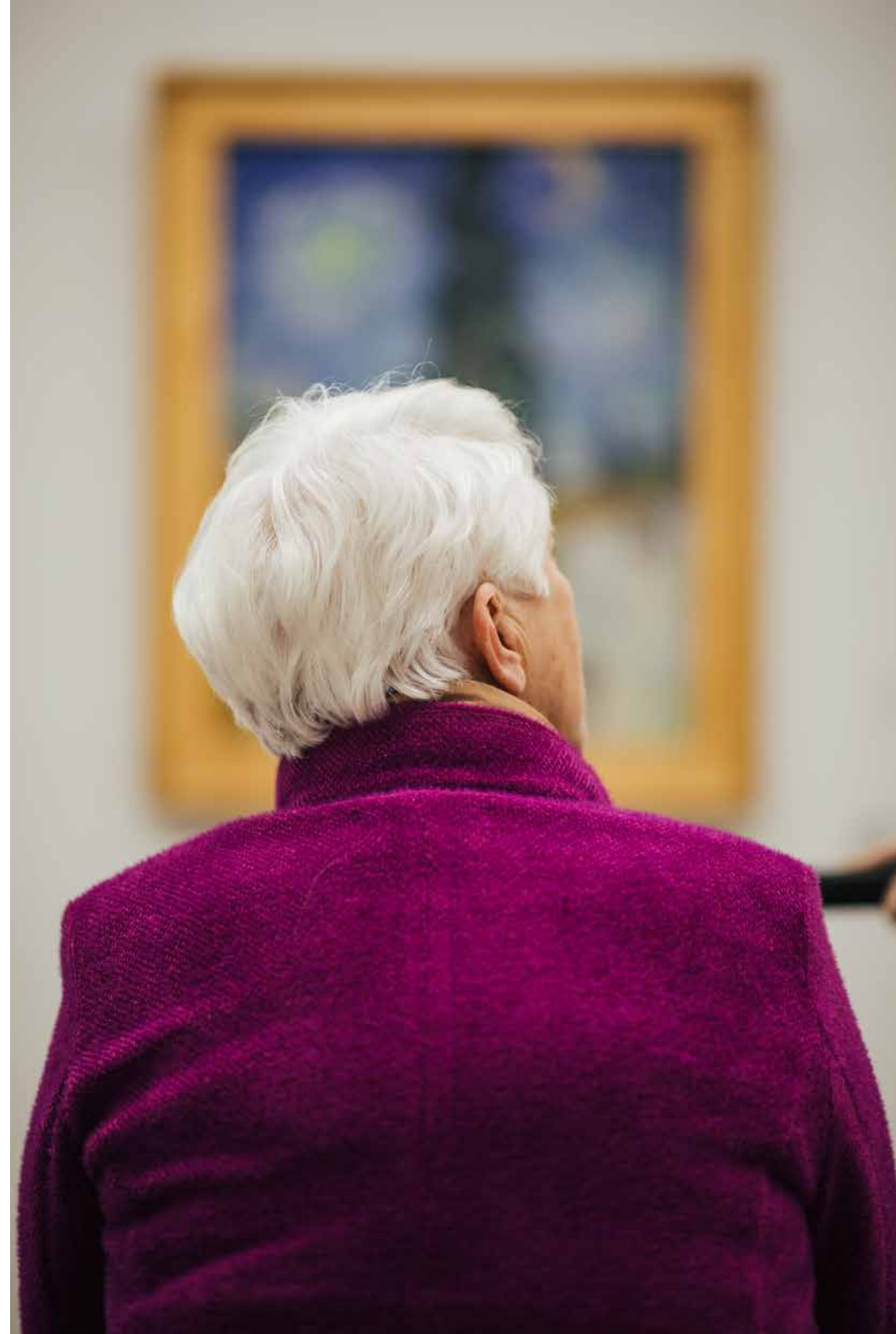
De activiteiten van de Museum Plus Bus leidden ook in 2023 weer geregeld tot aandacht in de media. Zo stapte verslaggever Edo Dijksterhuis van Het Parool in de bus, samen met een groep senioren uit Den Bosch richting het Rijksmuseum in Amsterdam. Later bezocht hij ook Coloriet de Hoven, een centrum voor ouderenzorg in Lelystad, waar Topstukken on Tour te zien was. Het leidde tot een uitgebreide reportage waarin het belang van kunst voor ouderen goed zichtbaar werd.

Ook in bijvoorbeeld uitgaven van het Drents Museum en De Zonnebloem was er uitgebreid aandacht voor de Museum Plus Bus. Zo was de 86-jarige Bep Martensen uit Breda onder de indruk van een bezoek aan het Kröller-Müller Museum, niet alleen omdat ze sommige schilderijen van vroeger herkende, maar ook vanwege de fotograaf die mee op stap was en steeds onverwacht opdook. “Ik voelde me echt een ster.” Voor het eerst in ons vijftienjarig bestaan waren we ook in een STER-spotje op de radio te beluisteren. In de week van de Tweede Kamerverkiezingen in november klonk 64 keer op diverse publieke radiozenders een korte boodschap over de Museum Plus Bus en de VriendenLoterij. We kregen veel goede reacties op dit initiatief. Later dat jaar leverden we als sponsordeal ‘branded content’ voor Telegraaf.nl, een cadeautje van de VriendenLoterij.

Mensen zijn heel blij aan het einde van de dag. Ze geven je een hand en slaan vaak ook nog even een arm om je heen.

Museumdocent Tanja Annen in het Drents Museum Magazine

Organisatorische zaken

In het bestuur van de Museum Plus Bus voltrokken zich in 2023 enkele wijzigingen. Liesbeth Bijvoet, zakelijk directeur van het Joods Museum, volgde Hendrikje Crebolder op als voorzitter. Keziah Goudsmit (H'ART Museum) werd de nieuwe penningmeester, als opvolger van Anita Soer. Sander Daams (Rijksmuseum) nam als bestuurslid de plaats van Kristy van Erp in.

Op het bureau waren er geen personele wisselingen; daar zorgen projectcoördinator Dieuwertje Tromp en medewerkers Emmi Schumacher en Inez Ruting voor de soepel lopende organisatie van honderden busritten en reizende exposities. Samenwerking met de gastvrouwen en -heren van Uitzendbureau 65plus gaat ook gesmeerd. Nieuw is dat we voor hen nu ook meet-ups organiseren en nieuwsbrieven schrijven. Ook sloot de Museum Plus Bus zich aan bij het platform Nieuwe Gevers, dat organisaties met een specifieke hulpvraag tijdelijk kan bijstaan. Dankzij deze samenwerking kon een ervaren ict'er eenvoudig enkele digitale problemen oplossen waar we zelf op kantoor de expertise en de tijd voor missen.

Stabiele steun

De Museum Plus Bus is een van de 57 culturele partners van de VriendenLoterij. Dankzij haar financiële steun kunnen wij al vijftien jaar senioren naar het museum brengen en andersom, het museum naar de ouderencentra.

Naast de extra donatie van één miljoen euro voor Topstukken on Tour ontvingen we in ons jubileumjaar ook weer de jaarlijkse bijdrage van 500.000 euro. Dat we in ieder geval tot 2028 op deze structurele geldelijke steun van de VriendenLoterij kunnen rekenen, stemt ons dankbaar en geeft groot vertrouwen in de toekomst.

Ouderen van Nederland zijn er enorm blij mee. Velen leven toe naar een mooi dagje uit, zo blijkt uit deze opmerking van iemand uit Wageningen: “Om acht uur zat ik al gesteven en gestreken te wachten.” En na afloop kijken ze terug op een bijzondere ervaring. “Ik ben bijna zeventig jaar en was nog nooit van mijn leven in een museum met schilderijen geweest.”

Kunstenaar aan het woord

Jan Bergakker (70) is op Zorgatelier Buiten Beek begonnen met schilderen. Zijn werk wordt gekenmerkt door veel kleur en het gebruik van rakels, een soort spatels, waarmee hij lijnen en vormen maakt.

‘Schilderen is echt iets wat op het zorgatelier gekomen is. Ik vond kunst altijd wel heel erg mooi, om te zien, maar niet om het zelf te maken. Op

het atelier hadden we een keer een cursus gedaan waarbij je je eigen interpretatie van verschillende kunstenaars gaf. Dat was de aanleiding voor het werken met rakels, met plamuurmessen en strijkmessen. Een Duitse schilder, Gerhard Richter, was daar mijn inspiratie voor.

Het merendeel van de werken, daar begin ik aan, en dan, ja, dan ontstaat het. Op een gegeven moment vind ik een richting. Ik heb er bijna nooit een vooraf bedacht idee bij. Dat had ik wel bij het werk De Verwarring, dat heb ik tijdens de coronatijd gemaakt. Het is heel chaotisch, er gebeurt van alles. Dat was in die tijd natuurlijk ook. Iedereen ziet andere dingen in het schilderij, maar herkent zich er ook in.

Het schilderen gaat heel erg van binnenuit. Het gaat om het maken, om het persoonlijke. Aan de andere kant wil ik het toch ook wel aan een ander laten zien. Dat is iets van de laatste tijd. Soms is het weleens zo dat als je je verhaal vertelt je er een ander mee kunt helpen. Of dat die er misschien ook wat aan heeft. Er is een nummer van De Dijk, ‘Wakker in een vreemde wereld’, ken je dat? Ik zeg altijd zo, die Huub van der Lubbe heeft dat over mij geschreven zonder dat hij het zelf weet. Na mijn hersenletsel was de revalidatie gericht op de weg naar anders, dus anders dan daarvoor. Ik ervaar het wel als heel mooi dat ik ben begonnen met schilderen. Ik werd wakker in een vreemde wereld, in een nieuwe wereld, maar ik heb wel wat gedaan in die wereld. Dat ik anders nooit gedaan zou hebben.’

Museum Plus Bus 2023

De Museum Plus Bus rijdt voor groepen senioren die niet meer in staat zijn zelfstandig een museum te bezoeken, en rijdt met replica's van topstukken naar verzorgingshuizen

Deelnemers

10.992

Senioren 2023

78*

Gemiddelde leeftijd in 2023

186.249

Deelnemers sinds de start

Ritten

291

In 2023

4.315

Sinds de start

Iedereen is weer een prachtige herinnering rijker. Zorgzaam locatie Bachten Dieke

Beoordeling*

Busreis

9,5

Museum

8,8

Rondeleiding

9

Toegankelijkheid

8,3

Gastheer/vrouw

9

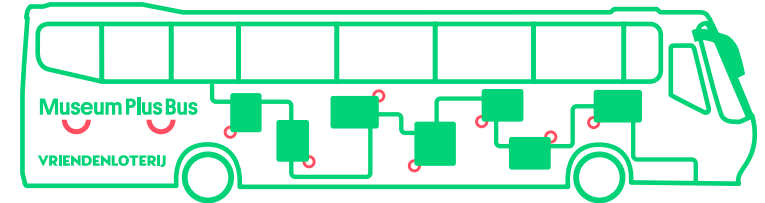
Lunch

7,9

Koffie

7,8

Locaties en musea

Amsterdam

- Van Gogh Museum
- H'ART Museum
- Joods Museum
- Rijksmuseum

Amstelveen

- Cobra Museum voor Moderne Kunst

Den Haag

- Kunstmuseum Den Haag
- Mauritshuis

Rotterdam

- Museum Boijmans Van Beuningen

Middelburg

- Zeeuws Museum

Leeuwarden

- Fries Museum

Assen

- Drents Museum

Enkhuizen

- Zuiderzeemuseum

Otterlo

- Kröller-Müller Museum

Enschede

- De Museumfabriek

Arnhem

- Nederlands Openluchtmuseum

's-Hertogenbosch

- Het Noordbrabants Museum

Maastricht

- Bonnefanten

Museum Plus Bus ● Topstukken on Tour

Topstukken on Tour

93

Woonzorglocaties 2023

324

Woonzorglocaties Sinds de start

80[■]

Gemiddelde leeftijd in 2023

10.472

Bewoners 2023

36.805

Bewoners Sinds de start

onderdeel van Museum Plus Bus

* Gemiddelde uit 1.760 enquêtes in 2023. Steekproefsgewijs afgenomen bij de deelnemers

■ Gemiddelde uit enquêtes impactonderzoek 2022

80% van de ondervraagden weet dat de dag wordt aangeboden dankzij de deelnemers van de VriendenLoterij

Rijdt dankzij de deelnemers van:

Algemene gegevens Stichting Museum Plus Bus

Bedrijfsvoering en besturing

Stichting Museum Plus Bus wordt bestuurd volgens het bestuur-model. Het bestuur bestaat uit zeven vertegenwoordigers van deelnemende musea en werkt met een rooster van aftreden. Het bestuur maakt het beleid en de richting van de Museum Plus Bus en geeft leiding aan het projectbureau. Het projectbureau is onder leiding van de projectcoördinator verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van het beleid. Stichting Museum Plus Bus volgt de CAO Verzelfstandigde Rijksmusea en onderschrijft de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019.

ANBI

De Museum Plus Bus verkreeg op 1 januari 2011 de culturele ANBI-status en is daardoor vrijgesteld van schenk- en erfbelasting. Een gift komt geheel ten goede aan de culturele activiteiten voor groepen ouderen.

Governance Code Cultuur

Stichting Museum Plus Bus hanteert de Governance Code voor bestuur-model. Er is er geen apart toezichthoudend orgaan zoals een raad van toezicht. Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht zoals benoemd in de Code worden ingevuld door het bestuur. In enkele gevallen is een principe of aanbeveling zo inherent aan een raad van toezicht dat deze in het bestuur-model komt te vervallen. Dit betreffen: principe 3, aanbeveling. Principe 4, aanbeveling 2,3,4,6,7. Principe 7: aanbeveling 1,2,3,5,6,7,8,11.

Onderstaand een opsomming van de 8 principes met daarbij de vervallen aanbevelingen en toelichting hoe Stichting Museum Plus Bus de principes vervult.

- 1 De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.
- 2 De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe óf leg uit').

3 Bestuursleden zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

4 Bestuursleden zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

5 Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

6 Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- **Aanbeveling 3** Het bestuur maakt het mogelijk dat medewerkers vermoedens van misstanden en onregelmatigheden zonder risico voor hun positie kunnen melden bij een vertrouwenspersoon of bij de voorzitter van de raad van toezicht als deze onregelmatigheden het bestuur of de raad van toezicht zelf betreffen.
De vertrouwenspersoon voor het Museum Plus Bus projectbureau is het P&O bestuurslid.

7 Bij het ontbreken van een raad van toezicht is dit principe niet van toepassing. N.B. Aanbevelingen 4, 9, 10, 12 en 13 van dit principe vallen dan wel onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.

- **Aanbeveling 4** De raad van toezicht benoemt, mede op advies van het bestuur, de externe accountant, telkens voor een periode van maximaal vier jaar. De externe accountant brengt ten minste eenmaal per jaar in de vergadering van de raad van toezicht verslag uit van zijn bevindingen. De externe accountant krijgt vanuit de organisatie geen opdrachten die zijn onafhankelijke controlewerkzaamheden in gevaar zouden kunnen brengen. Het bestuur rapporteert jaarlijks aan de raad van toezicht over de relatie met de externe accountant en eventuele ontwikkelingen daarin.

De Museum Plus Bus huurt een freelance administratief medewerker in. Zij schuift minimaal tweemaal per jaar aan in de vergadering. De penningmeester en coördinator bespreken alle vergaderingen voor met de administratief medewerker.

- **Aanbeveling 10** De raad van toezicht bespreekt zijn functioneren ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van het bestuur. Eens per drie jaar doet hij dat onder externe begeleiding. Aan de orde komen: het functioneren van de raad van toezicht, de samenwerking tussen de raad van toezicht en het bestuur en de onderlinge samenwerking tussen de leden van de raad van toezicht. De raad van toezicht rapporteert hierover in het jaarverslag. *De bestuursleden vullen jaarlijks een zelfevaluatie vragenlijst in. Deze wordt verwerkt door de projectcoördinator en opvallende uitkomsten worden besproken in de eerste vergadering van het nieuwe jaar. Een verslag hiervan wordt geplaatst in notulen en in het jaarverslag.*

2023. De bestuursleden zijn tevreden over de onderlinge samenwerking en het functioneren van het bestuur. Het contact met het kantoor verloopt goed.

Er kwamen vier aandachtspunten naar voren:

1. *Het bestuur benadrukt dat het prettig is als vergaderingen op locatie plaatsvinden en bestuursleden aanwezig zijn. De vergaderdata zijn ruim vantevoren beschikbaar.*
 2. *Het bestuur wil graag meelopen met een Museum Plus Bus bezoek.*
 3. *Er is onvoldoende in kaart gebracht wat de werkzaamheden zijn van de projectcoördinator. DT zal haar werkzaamheden in kaart brengen in een werkplan en aangeven wie wat op kan pakken bij plotselinge ziekte, afwezigheid of baanwissel.*
 4. *De maandelijks online contactmomenten tussen het kantoor en bestuursleden worden als prettig ervaren en worden voortgezet.*
- 8 Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Bestuur Museum Plus Bus

In 2023 is het bestuur viermaal samengekomen. De voorzitter en de penningmeester bespreken de vergadering voor met de freelance administratief medewerker en projectcoördinator. Het Museum Plus Bus bestuur bestond in 2023 uit:

Hendrikje Crebolder, voorzitter tot 2-2-2023
Directeur Development & Media Rijksmuseum

Liesbeth Bijvoet, voorzitter per 2-2-2023
Zakelijk directeur Joods Cultureel Kwartier
Lid Raad van Advies Kennisland, Amsterdam
Bestuurslid Samenwerkende Amsterdamse Musea, Amsterdam
Voorzitter bestuur De Plantage Amsterdam, Amsterdam
Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon, Amsterdam
Lid Raad van Toezicht Metropole Orkest, Hilversum
Bestuurslid Stichting Support Metropole Orkest, Hilversum
Voorzitter Bestuur Knowledge Mile BIZ, Amsterdam
Penningmeester Bestuur Stichting Musea en Herinneringscentra 40 – 45
Lid Raad van Toezicht t/m november 2023, Stichting Kennis en Innovatie WOINET
Lid Werkgeverscommissie van de Museumvereniging

Anita Soer, penningmeester tot 13-4-2023
Hoofd Development Joods Cultureel Kwartier

Keziah Goudsmit, penningmeester per 13-4-2023
Development H'ART Museum
bestuur van Page Not Found in Den Haag

Gundy van Dijk, secretaris per 1-3-2021
Hoofd Educatie en Interpretatie Van Gogh Museum
Bestuurslid Stichting Stil Verleden
Bestuurslid Museum De Voorde
Secretaris stichting de Muze van Abcoude
Gastdocent Universiteit van Glasgow

Sandra Boks, bestuurslid per 1-3-2021
Educator Kröller-Müller Museum
Bestuurslid Personeelsvereniging Kröller-Müller Museum

Anne Knipping, bestuurslid per 1-3-2022
Coördinator interpretatie Fries Museum per
1 december 2023 Senior educator publiek
Rijksmuseum

Paul Klarenbeek, bestuurslid per 1-3-2022
Hoofd Marketing, Communicatie en Events
Drents Museum
*Bestuurslid ICOM Nederland
(portefeuille communicatie)*

Sander Daams per 13-4-2023
Hoofd Onderwijs Rijksmuseum

Projectbureau Museum Plus Bus

Het projectbureau van Stichting Museum Plus Bus houdt kantoor in het Joods Museum in Amsterdam. Het bureau bestond in 2023 uit projectcoördinator Dieuwertje Tromp en project-medewerkers Inez Ruting en Emmi Schumacher.

Deelnemende musea in 2023

Bonnefanten
Cobra Museum voor Moderne Kunst
De Museumfabriek
Drents Museum
Fries Museum
H'ART Museum
Het Noordbrabants Museum
Joods Museum
Kröller-Müller Museum
Kunstmuseum Den Haag
Nederlands Openluchtmuseum
Rijksmuseum
Van Gogh Museum
Zeeuws Museum
Zuiderzeemuseum
Voor Topstukken on Tour werken we ook samen met het Mauritshuis en Museum Boijmans Van Beuningen.

Deelnemende groepen

Topstukken on Tour

A

Attent Zorg locatie Oude Plataan
Attent Zorg locatie Regina Pacis

B

Beweging 3.0 locatie Marienburg
Brabantzorg locatie de Wellen

C

Careaz locatie Antoniushoeve
Careyn locatie Weddesteyn
Carinova locatie Diessenplas
Carinova locatie Hartkamp
Carinova locatie Sint Jozef
Carintreggeland locatie Eugeria
Carintreggeland locatie Humanitas
Coloriet locatie De Hoven
Coloriet locatie De Regenboog
Cordaan locatie De Gooyer
Cordaan locatie Kastanjehof
Cordaan locatie Nieuw Vredenburg
Cordaan locatie Zuidoever

D

De Gelderhorst
De Hoven locatie Vliethoven
De Zorggroep locatie Bösdal
Deel de Wereld dagbesteding
Wijkcentrum de Schalmei
Delphinium locatie Coriovallum

E

Envida locatie De Mins
Evean locatie Henriëtte Roland Holst
Evean locatie Oostergouw

G

Gasthuis Millingen

H

Het Baken locatie De Hullen
Het Baken locatie De Voord
Het Baken locatie Seewende

I

IJsselheem locatie Nieuwe Haven
Inovum locatie De Beukenhof
Inovum locatie Gooiers Erf

L

Land van Horne locatie Hushoven
Land van Horne locatie Rust in Roy
Laurens locatie Dorpsveld
Liberein locatie De Eschpoort
Liemerije locatie Droostaete
Liemerije locatie Zevenaer
Livio locatie De Meergaarden
Livio locatie Saalmerink
Livio locatie Wiedenhof

M

Marente locatie Huis op de Waard
Marga Klompé locatie De Berkhof
Marga Klompé locatie De Vredense Hof
Meander locatie Borg Westerwolde

N

Neboplus locatie Nebo
NNCZ locatie Gockingaheem
Noorderboog locatie Nijenstede
Noorderboog locatie Reestoord
Noorderbreedte locatie Erasmus

O

Oosterlengte locatie Emmaheerdt
Oosterlengte locatie Old Wolde
Opella locatie De Honskamp

P

Pieter van Foreest locatie Mozartlaan
Proteion locatie RCG

R

Rijnhoven locatie Parkhof
RijnWaal Zorggroep locatie Liduina
RijnWaal Zorggroep locatie St Jozef

S

Savantzorg locatie Ameide
Savantzorg locatie Rivierenhof
Sevagram locatie De Hollehof
Sevagram locatie De Regenboog
Sevagram locatie Dr. Ackenshuis
Sevagram locatie Oosterbeemd
Sevagram locatie Scharwyerveld
Sevagram locatie Ter Eyck
Sevagram locatie Tobias
Stichting Bethanie

T

Talma Borgh
Treant locatie De Horst

V

Vilente locatie De Sonnenberg
Vivium locatie Torenmaal

W

WZH locatie Oosterheem

Z

ZINN locatie de Burcht
ZINN locatie De Dilgt
Zonnebloem locatie MSC Zonnebloem
Zonnehuisgroep Amstelland locatie De Luwte
Zorgcentra de Betuwe locatie Oranjehof
Zorggroep Almere locatie Polderburen
Zorggroep Apeldoorn locatie Randerode

Z

Zorggroep Drenthe locatie Symphonie
Zorggroep Drenthe locatie Vijverhof
Zorggroep Groningen locatie A.G. Wildervanck
Zorggroep Lianté locatie Sinnehiem
Zorggroep Noordwest-Veluwe locatie Kroondomein
Zorggroep Noordwest-Veluwe locatie Sonnevank
Zorgpartners locatie Souburgh De Rietkraag
ZuidOostZorg locatie De Waadwente
ZuidOostZorg locatie Neibertilla
ZuidOostZorg locatie Rispinge
ZZG Zorggroep locatie Boszicht

Museum Plus Bus

A

Activite ontmoetingscentrum De Oude Wereld
Activite ontmoetingscentrum Westerhove
Activiteiten Bureau Ouderen Hellevoetsluis
Activiteitencentrum De Zilvermeeuw
Amsta locatie De Werf
Apostolisch Genootschap Hoogeveen
ASV-ZW-Limburg
Atelier Nuenen
Attent Zorg en Behandeling locatie Rhederhof
Azora locatie Debbeshoek

B

Bartholomeus Gasthuis
BCM Ouderenzorg
Belvédère Nieuw Wolfslaar
BHL-senior
BrabantZorg locatie Carrousel Groen
Buurtkamer Dokkum
Buurtsoos Java-eiland
Buurtzorg afdeling Renkum Heelsum

C

Carinova locatie Diessenplas
Casade locatie Woongroep Waalwijk
Club 92 Tilburg
Coloriet locatie Laarhof
Congregatie Zusters van Liefde
Contact 50 Udenhout
Cordaan locatie De Gooyer
Cordaan locatie Hof van Sloten
Cordaan locatie Kastanjehof
Cordaan locatie Osdorperhof

D

DagBest
Dagbesteding Bij Ons Achter
Dagelijks Leven locatie Braassemhuis
Dagelijks Leven locatie Het Biesemhuis
Dagelijks Leven locatie Vredehofhuis

De Boei Bunschoten
De Brugwachter en De Schuyt
De Lange Wei
De Merwelanden
De Pieter Raat Stichting
De Rijnhoven locatie Vijverhof
De Waard
De WijKern
Deel de Dag dagbesteding
DrieZorg locatie De Havezate

E

Elde Maasduinen, Bostel
Evean locatie Nieuw Groenland

F

Florence locatie Oostduin
Fluitenberg

G

Gemengd Koor Resurrexit
Gemengde Zangvereniging Melodia
Gezamenlijke Kerkkoren Veldhoven

H

Het Gouden Hart
Het Laar
Hof van Heden
Humanitas locatie Gerrit Spronkersflat

I

IJsselheem locatie De Vijverhof
Insula Dei Huize Kohlmann
Interzorg locatie De Hullen

K

Katholiek Vrouwengilde Glanerbrug
Katholiek Vrouwengilde Venray
KBO afdeling Aalst-Waalre
KBO afdeling Acht-Eindhoven
KBO afdeling Bernadette Helmond
KBO afdeling Breda-Haagse Beemden

KBO afdeling Breda-Zuid
KBO afdeling Breugel
KBO afdeling De Mortel
KBO afdeling De Rips
KBO afdeling Den Helder
KBO afdeling Eersel
KBO afdeling Gassel
KBO afdeling Gemert-Kern
KBO afdeling Gronsveld
KBO afdeling Handel
KBO afdeling Heikant
KBO afdeling Hilvarenbeek-Diessen
KBO afdeling Huijbergen
KBO afdeling Hulsberg
KBO afdeling Lieshout
KBO afdeling Lith
KBO afdeling Luttenberg
KBO afdeling Maasdriel
KBO afdeling Malden
KBO afdeling Mill
KBO afdeling Nuland
KBO afdeling Oldambt Winschoten
KBO afdeling Overloon
KBO afdeling Petrus en Paulus
KBO afdeling Rijssen
KBO afdeling Schijndel Boschweg
KBO afdeling Siebengewald
KBO afdeling Sint Barbara
KBO afdeling Stadskanaal
KBO afdeling Ulft
KBO afdeling Valkenswaard
KBO afdeling Waddinxveen
KBO afdeling Wateringen
KBO afdeling Zwijndrecht
KBO Nieuwegein
KBO Oudenbosch
KBO PCOB afdeling Aarle-Rixtel
KBO PCOB afdeling Barneveld
KBO PCOB afdeling Castricum
KBO PCOB afdeling Don Bosco
KBO PCOB afdeling Helden
KBO PCOB afdeling Krimpen a/d IJssel
KBO PCOB afdeling Veenendaal
KBO PCOB afdeling Wageningen
KBO PCOB afdeling Wintelre
KBO PCOB afdelingen Utrechtse Heuvelrug
Maarsbergen

KBO Prinsenbeek
KBO Schouwen Duiveland
Kennemerhart locatie Overspaarne
KSCC Nijmegen

L

Leefgoed De Wildbaan

M

Magentazorg locatie De Meander
Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp Rheden &
Roendaal
Marente locatie Berkhout
Marente locatie Huis op de Waard
Marga Klompé locatie Pronswaide

N

NAH Ontmoetingspunt Almere
Nieuw Akerendam
NSA Eindhoven

O

Odd Fellows
Ontmoeting en Inspiratie gezamenlijke kerken
Hengelo (Gld)
Ontmoetingscentrum Kennemerhart Oppeppers
Vogelhart
Ontmoetingsgroep Antaru 55+
Ontmoetingskerk Eefde
Ouderen Sociëteit Boshoven
Ouderen Sociëteit Maaspoort
Ouderen Vereniging Albrandswaard
Ouderen Vereniging Almelo
Ouderenvereniging Pijnacker en Nootdorp

P

Parkinsoncafé Midden Brabant
Parochieel Kerkkoor Goirke
Passage Emmeloord
Passage Zwolle
Passie Terschelling
PCOB afdeling Emmeloord
PCOB afdeling 's Gravenzande
PCOB afdeling Zevenbergen

Pro Senectute locatie Oranjepark
PVGE Veldhoven

R

Reumapatiëntenvereniging Nijmegen e.o.
Rijnwaarden 50-plus

S

Samenwerkende Ouderenbonden Deventer
Scharrelboerderij Oss
Senioren aanBod
Senioren Activiteiten Lingewaal Herwijnen
Senioren Belangen Riel
Senioren Netwerk Armhoefse Akkers
Senioren Vereniging Engelen
Senioren Vereniging Waalre
Seniorenbond Pancratius
Seniorenkoor Vogelenzang
Seniorensoos Gorssel
Seniorenvereniging Bres
Seniorenvereniging Dronio Druten
Seniorenvereniging Levenslust
Seniorenvereniging Maarheeze
Seniorenvereniging Moergestel 50+
Seniorenvereniging Nunhem
SeniorenVereniging Rijen
Seniorenvereniging Schinnen
Sociëteit Het Zeepaard
Solo-Actief-Samenclub 55+club voor weduwen,
weduwnaars en alleenstaanden
Spirit 55+ Rotterdam
StABS-NOP
Stepping Stones locatie Villa Gardiaan
Stichting Activiteiten Senioren Berghem
Stichting Amadeus Den Haag
Stichting Bethanië locatie Wicherumloo
Stichting Coherente
Stichting Goeie Reis
Stichting Lierop 825
Stichting Netwerk locatie De Zaagtand
Stichting Oud Alkemade
Stichting Ouderen voor Ouderen Maaspoort
Stichting Overleg Samenwerkende
Ouderenorganisaties

T

Topaz locatie Munnekewij
Trefpunt Heiloo

V

Vereniging Senioren Heusden
Vereniging van Senioren Terheijden
Vereniging Zestig Plus-Arnhem e.o.
Vier het Leven afdeling Alphen a/d Rijn
Vier het Leven afdeling Amsterdam
Vier het Leven afdeling Deventer-Apeldoorn
Vier het Leven afdeling Heerenveen
Vier het Leven afdeling Urmond
Vier het Leven afdeling Veluwe
Vier het Leven afdeling Zoetermeer
Vier het Leven afdeling Zwolle
Vier het Leven Den Bosch-Schijndel
Vier het Leven Zwiandrecht-Dordrecht
Vogelwijk Senioren Den Haag
Vredenberg
Vrouwen Contact Berghem
Vrouwen in Roelofarendsveen Actief
Vrouwen van Nu afdeling Tricht
Warm Thuis locatie Klein Suydermeer

W

Waterlandswelzijn locatie Assendelft
Welzijn West Betuwe
WelZINN locatie Groningen
Wijkcentra Bouwlust en Vrederust
Wijkhuis De Spellewaard
Wijkvereniging de Zonnestein
Wilgaerden locatie Weidehof
WonenPlus Alkmaar
Woongroep Hillegersberg-Schiebroek
Woonzorg locatie Simon Carmiggelt
Woonzorg Sanniek locatie Havelte
WoonZorgcentra Haaglanden locatie
Schoorwijk
Woudhues

Z

Zonnebloem afdeling Almelo-Zuidwesthoek
Zonnebloem afdeling Almere-Haven
Zonnebloem afdeling Ammerzoden
Zonnebloem afdeling Anna Paulowna - Breezand
Zonnebloem afdeling Apeldoorn
Zonnebloem afdeling Arnhem
Zonnebloem afdeling Assen
Zonnebloem afdeling Asten
Zonnebloem afdeling Balk
Zonnebloem afdeling Barneveld
Zonnebloem afdeling Bergambacht
Zonnebloem afdeling Beverwijk
Zonnebloem afdeling Boekel-Venhorst
Zonnebloem afdeling Breda
Zonnebloem afdeling Capelle a/d IJssel
Zonnebloem afdeling Den Bosch
Zonnebloem afdeling Den Haag Loosduinen
Zonnebloem afdeling Den Haag-Centrum
Zonnebloem afdeling Duivendrecht
Zonnebloem afdeling Eersel
Zonnebloem afdeling Eibergen
Zonnebloem afdeling Emmen-Rietlanden
Zonnebloem afdeling Erp
Zonnebloem afdeling Genep
Zonnebloem afdeling Gorinchem
Zonnebloem afdeling Gouda Noordzijde
Zonnebloem afdeling Groenlo
Zonnebloem afdeling Groot Zorgvlied-De Blaak
Zonnebloem afdeling Harderwijk en Hierden
Zonnebloem afdeling Hasseler
Es-Slangenbeek-Hengelo
Zonnebloem afdeling Helden
Zonnebloem afdeling Hellendoorn
Zonnebloem afdeling Heythuysen
Zonnebloem afdeling Hintham-Rosmalen
Zonnebloem afdeling Hoevelaken
Zonnebloem afdeling Hoofddorp
Zonnebloem afdeling Hoogerheide
Zonnebloem afdeling Klarenbeek
Zonnebloem afdeling Laren-Blaricum
Zonnebloem afdeling Leiden
Zonnebloem afdeling Lienden-Maurik
Zonnebloem afdeling Lochem
Zonnebloem afdeling Lutjebroek
Zonnebloem afdeling Meddo
Zonnebloem afdeling Midwoud

Zonnebloem afdeling Naaldwijk
Zonnebloem afdeling Nieuw-Bergen
Zonnebloem afdeling Nieuwegein
Zonnebloem afdeling Nistelrode
Zonnebloem afdeling Oldenzaal
Zonnebloem afdeling Oosterhout
Zonnebloem afdeling Ossendrecht
Zonnebloem afdeling Oudenbosch
Zonnebloem afdeling Ruwaard
Zonnebloem afdeling 's Gravendeel
Zonnebloem afdeling 's Gravenzande
Zonnebloem afdeling 's
Hertogenbosch-Glorieux
Zonnebloem afdeling Schagen
Zonnebloem afdeling Scherpenzeel
Zonnebloem afdeling Silvolde Terborg
Zonnebloem afdeling Sittard
Zonnebloem afdeling Son en Breugel
Zonnebloem afdeling 't Harde
Zonnebloem afdeling Ter Aar-Langeraar
Zonnebloem afdeling Teteringen
Zonnebloem afdeling Tuitjenhorn
Zonnebloem afdeling Varselder
Zonnebloem afdeling Vathorst
Zonnebloem afdeling Venray
Zonnebloem afdeling Vianen
Zonnebloem afdeling Well
Zonnebloem afdeling Wilnis-De Hoef
Zonnebloem afdeling Zaandam
Zonnebloem afdeling Zandvoort
Zonnebloem afdeling Zeevang - Oosthuizen
Zorgatelier Buiten Beek
Zorgbalans locatie Bollenstroom
Zorggroep Hof en Hiem locatie Talma Hiem
Zorggroep Oude en Nieuwe Land locatie De
Meentehof
Zorggroep Sint Maarten locatie Mariënbosch
ZorgSaam locatie Vremdieke
Zuid Doet Samen locatie Ons Honk
Zuiderspeeltuin

Colofon

©2024
Museum Plus Bus
www.museumplusbus.nl

Tekst

Bert van der Kruk

Ontwerp

Studio Berry Slok

Fotografie

Kees-Jan Bakker, Hannah Bults,
Milagro Elstak, Berthilde van der Kolk,
Lars Smook en Valerie Spanjers.

De Museum Plus Bus heeft niet alle
fotografen en geportretteerden kunnen
achterhalen. Herkent u zich als maker?
Neemt u dan contact met ons op.

Partner

VRIENDENLOTERIJ

Met dank aan de bewoners, bezoekers en leden
van Senioren Vereniging Waalre,
Zonnebloem afdeling Oldenzaal, Vier het Leven
afdeling Heerenveen, Zonnebloem afdeling 's
Hertogenbosch-Glorieux, Coloriet locatie de
Hoven, Zorggroep Almere locatie Polderburen,
Kennemerhart Oppeppers Dichtbij locatie
Juttershart, Stichting Pluspunt Zandvoort en de
heren Bergakker, Kuipers, Loos en Wagemakers,
voor hun toestemming om de foto's te mogen
publiceren.